

Två näringar drar varandra

20.05.2019

Det här är redarnas bank

1954

Att sjöfartsrådet Gustaf Erikson 1934 blev den största aktieägaren i Ålands Aktiebank hade fler följder än att bankens framtid som åländsk institution var tryggad. För det första flyttade Erikson över sina affärer från Helsingfors Aktiebank och det handlade inte om några småpengar. För det andra blev Eriksons intåg också en markering att Ålands Aktiebank var banken som uppskattade den åländska sjöfarten.

Bankens allra första skeppsredare var Erik Nylund. Han greppade ordförandeklubban i förvaltningsrådet redan 1923 och ledde ordet ända till 1944. Nylund efterträddes 1945 av Gustaf Erikson och i samma veva utsågs sjöfartsrådet Arthur Andersson till vice ordförande för att 1948 bli ordförande. Samma år efterträdde sjöfartsrådet Edgar Erikson sin far i förvaltningsrådet och 1951 fick man sällskap av skeppsredaren Algot Johansson - och fler redare skulle rymmas med under de kommande åren. Med andra ord: när den åländska sjöfarten fick stark medvind under efterkrigsåren fanns det gott om sjöbjörnar i bankens topp.

När 1950-talet knackade på dörren hade de åländska redarna fullt upp. Gustaf Erikson övergav sina sista segelfartyg och satsade på ångfartyg och kort därefter motorfartyg. Allmänt taget började rederierna satsa på specialfartyg som kylfartyg och tankers. Under de kommande åren växte Sally-rederiets tankerflotta till

Finlands största.

Ivern att expandera berodde i hög utsträckning på omvärldens nycker. När andra världskriget hårt slagit mot Finlands ekonomi fick man ironiskt nog skjuts uppåt av en annan tragedi, nämligen Koreakriget som bröt ut 1950. Tack vare den så kallade Koreaboomen var den internationella efterfrågan på trävaror hög och fraktmarknaden blomstrade – utrikeshandelns volym ökade med 25 procent. Vad gjorde de åländska redarna när de kände sig sugna på att köpa nytt? De vevade helt enkelt telefonnumret 1382 till sin egen bank.

Därför är det inte förvånande att den analys av kreditstrukturen man gjorde på banken 1954 talade sitt tydliga språk. Sjöfarten utgjorde 23,3 procent av kreditstocken. Lägg till det att också merparten av bankens aktiestock fanns tryggt i redarkretsar. Banken och rederierna skulle komma att vandra hand i hand länge, ända in på 1980-talet. Fastän epitetet Redarnas bank låter både trovärdigt och trevligt så hade de intima banden ett pris. På Åland började vanligt folk undra om Ålands Aktiebank faktiskt var banken som passar alla.

Sanningen om Ålandsbanken

100 berättelser genom 100 år

Joakim Enegren

Med bidrag av Annika Lundqvist, Leo Löthman och Teo Tuominen.

Foto: Bankens förvaltningsråd 1967. Från vänster: Lennart Mattsson, Algot Johansson, Carl Carlson, Tor Brenning, Edgar Erikson, Hugo Johansson, Lennart Karlsson, John Johansson. Folke Rostén/Ålands museum.